

Factsheet Hoofdoelen van Gezondheidsonderzoek

Het centrum Gezondheid en Milieu onderscheidt vier hoofdoelen voor gezondheidsonderzoek, namelijk het individuele zorgdoel, het public health-doel (volksgezondheidsdoel), het wetenschappelijke doel en het maatschappelijk-politieke doel. Deze vier doelen van gezondheidsonderzoek na rampen zijn in theorie van elkaar te onderscheiden. In de praktijk van het gezondheidsonderzoek lopen de verschillende doelen echter in elkaar over. In veel gezondheidsonderzoek zal dan ook een combinatie van doelen worden nagestreefd.

INDIVIDUEEL ZORGDOEL	
Beschrijving	Bij dit doel gaat het om het optimaliseren van de individuele zorg aan en behandeling van individuele getroffen. Het gaat om (vroeg)herkennen van aandoeningen en signalering van gezondheidsrisico's bij individuele getroffen en om rapportage en vervolgacties op individueel niveau (preventieve interventie, behandeling of nazorg). Daaraan gekoppeld geeft men dan individuele voorlichting en zo nodig verwijzing naar het juiste zorgkanaal (GR, 2006).
Inzetbaar gezondheidsonderzoek	Georganiseerd individueel medisch onderzoek (zie factsheet)
Opmerking	De Wet medisch-wetenschappelijk onderzoek met mensen (WMO) is alleen van toepassing als WBO niet van toepassing is. De Wet op het bevolkingsonderzoek (WBO) is van toepassing bij bevolkingsonderzoek 1) naar kanker, 2) naar ernstige aandoeningen waarvoor geen behandeling of preventie mogelijk is, of 3) waarbij gebruik gemaakt wordt van ioniserende straling. Als de WBO van toepassing is betekent dit niet automatisch dat er ook een vergunningplicht is. De commissie WBO van de Gezondheidsraad oordeelde gezondheidsonderzoek onder getroffen na de vuurwerkramp Enschede als zijnde bevolkingsonderzoek in het kader van de WBO. Zij vond het echter niet vergunningplichtig. Is het onderzoek wel vergunningplichtig, dan valt het uitsluitend onder de reikwijdte van de WBO (art. 1 lid 3) (GR, 2006).
Voorbeeld	Medisch Onderzoek Vliegcrash Bijlmermeer (MOVb).

PUBLIC HEALTH-DOEL	
Beschrijving	Bij dit doel gaat het om het verbeteren van de publieke gezondheid en het optimaliseren van de zorg aan de getroffen als groep. Hierbij gaat het om het verkrijgen van inzicht in (het beloop van) gezondheidsproblemen binnen de totale groep van getroffen om zo een goede afstemming mogelijk te maken tussen vraag en aanbod van de nazorg.
Inzetbaar gezondheidsonderzoek	<ul style="list-style-type: none"> • Gezondheidsonderzoek rechtstreeks bij getroffen (zie factsheet) • Gezondheidsmonitoring op basis van bestaande registraties (zie factsheet)
Opmerking	De WMO is van toepassing.

Voorbeeld	Gezondheidsmonitoring Getroffenen Vuurwerkcramp Enschede (GGVE).
-----------	--

	WETENSCHAPPELIJK DOEL
Beschrijving	Een ramp kan gezien worden als een natuurlijk experiment waarvan geleerd kan worden; dit is de basisgedachte voor dit doel. Voor dit doel wordt informatie verzameld vanuit een wetenschappelijk kader, dat wil zeggen om aanvullend inzicht te kunnen verschaffen over bijvoorbeeld het ontstaan en het vóórkomen van rampgerelateerde aandoeningen en over mogelijke, nog niet bekende, effecten op de gezondheid van getroffenen door blootstelling aan (milieu)schadelijke factoren tijdens een ramp. De resultaten dienen om bij toekomstige rampen zo vroeg mogelijk risicogroepen te identificeren en om strategieën te ontwikkelen om het aantal gezondheidsklachten op lange termijn te beperken. Getroffenen kunnen dan in de toekomst gerichter geholpen kunnen worden.
Inzetbaar gezondheidsonderzoek	<ul style="list-style-type: none"> • Gezondheidsonderzoek rechtstreeks bij getroffenen (zie factsheet) • Gezondheidsmonitoring op basis van bestaande registraties (zie factsheet)
Opmerking	Dit type onderzoek valt meestal onder de reikwijdte van de Wet medisch-wetenschappelijk onderzoek met mensen (WMO).
Voorbeeld	Medisch Onderzoek Vliegcramp Bijlmermeer (MOVb).

	MAATSCHAPPELIJK-POLITIEK DOEL
Beschrijving	Bij dit doel van gezondheidsonderzoek gaat het om het kunnen geven van een reactie op vragen, zorgen en pressie uit de getroffen gemeenschap en/of uit de politiek.
Inzetbaar gezondheidsonderzoek	<ul style="list-style-type: none"> • Georganiseerd individueel medisch onderzoek (zie factsheet) • Gezondheidsmonitoring op basis van bestaande registraties (zie factsheet) • Gezondheidsmonitoring rechtstreeks bij getroffenen (zie factsheet)
Opmerking	Dit doel is veelal niet ene dol op zichzelf en komt vaak voor in combinatie met de voorgaande doelen.
Voorbeeld	Brand in afvalverwerkingsbedrijf (ATF) op 12 mei 2000 in Drachten; na 3 jaar was hier veel onrust onder de bevolking en is een (vorm van cluster) onderzoek uitgevoerd.

Referenties:

Gezondheidsraad, 2006. Gevolgen van rampen voor de gezondheid op middellange en lange termijn. Den Haag: Gezondheidsraad, 2006.